

ТОРА ОР • ПАРШІ МІКЕЦ • МААМАР 4

ת"ר מצות נר חנוכה כו'

Вчили рабини: заповідь ханукального
світильника... Бейт Шамай кажуть...

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/mikeitz/4/

1 ת"ר [תנו רבנן] **מצות נר חנוכה כו'. בש"א** [בית שמאי אומרים] **יום ראשון מדליק ח' מכאן ואילך פוחת והולך** (כמו בפרי החג). **ובה"א** [ובית הלל אומרים] **יום ראשון מדליק א' מכאן ואילך מוסיף והולך** (מעלין בקודש כו').

Мудреці навчали: «Заповідь ханукального світильника тощо». Бейт Шамай кажуть: першого дня запалюють вісім; відтоді число зменшують (як тельців свята). А Бейт Гілель кажуть: першого дня запалюють один; відтоді число збільшують («у святості підносяться» тощо).

להבין מה ענין נר חנוכה לפרי החג נקדים מ"ש נר מצוה ותורה אור שהמצות נק' נר וגם כתיב נר ה' נשמת אדם שהנשמה נק' נר.

Щоб зрозуміти, як пов'язаний ханукальний світильник із тельцями свята, спершу звернімося до написаного: «Адже заповідь — світильник, а Тора — світло»: міцвот називаються світильником. Також написано: «Світильник Гавая — душа людини»: душа називається світильником.

ובזוהר מבואר שהמצות נק' לבושין אשר הנשמה מתלבשת בהן בג"ע [בגן עדן] **וצריכה הנשמה לקיים תרי"ג מצות בכדי שיהיה המלבוש בשלימות**

У Зоарі пояснюється, що міцвот називаються одягами, в які душа вбирається в Ган Еден; душа має виконати 613 міцвот, щоб одяг був цілісним.

ואם חסר א' מהמצות חסר לבושו לכן צריכה לבא עוד לקיים המצוה ההיא שחסרה בכדי להשלים המלבוש.

А якщо бракує однієї з міцвот, бракує й одягу. Тому душа має знову прийти [вниз], щоб виконати ту міцву, якої бракувало, і таким чином довершити одяг.

2 ולבאר ענין הלבוש לנשמה בג"ע [בגן עדן]. **דהנה בג"ע** [בגן עדן] **הנשמות נהנין מזיו השכינה וענין הזיו הוא הארה מאור א"ס**

А тепер пояснимо, у чому полягає одяг душі в Ган Едені (райському саду). Адже в Ган Едені душі насолоджуються саявом Б-жественної присутності (Шехіні), а це саяво — відблиск Нескінченного світла (Ор Ейн Соф).

ומתענגים הנשמות בג"ע [בגן עדן] **שמשיגים איזה הארה מהזיו וכח"י הזיו הוא הארה מא"ס בלי גבול.**

Душі в Ган Едені насолоджуються тим, що досягають певний відблиск цього саява; а саяво — це відблиск від Нескінченного (Ейн Соф), безмежного.

ולכן אף שבכלל יש רק ב' בחי'. גע"ע [גן עדן עליון] בבריאה. וגע"ת [וגן עדן תחתון] ביצירה. אבל בפרטיות יש השגות בלי גבול צדיקים ילכו מחיל אל חיל אשר נשמתם נתעלו בעילוי אחר עילוי כי אין מספר להשגות אור וזיו אשר היא הארה מאור א"ס ב"ה.

Тому, хоча загалом є лише два рівні — Вищий Ган Еден у світі творення (Брія) і Нижній Ган Еден у світі формування (Єцира), — у подробицях осягнень безмежно багато: праведники «йдуть від сили до сили», адже їхні душі підносяться від одного піднесення до іншого, бо немає числа осягненням світла й сййва, яке є відблиском Нескінченного світла, благословенний Він.

וכל זמן שצריכה הנשמה להתעלות מג"ע [מגן עדן] לחבירו צ"ל מקודם בחינת נהר די נור שיבוטלו כל השגות הקודמות (עיין בד"ה ויהי מקץ)

І щоразу, коли душа має підвестися з одного Ган Едену до іншого, спершу має бути рівень ріки вогню (неар ді нур), щоб усі попередні осягнення втратили значення (див. маамар, що починається словами «Баєгі Мікец»).

כי השגה הקודמת נגד השגה שלמעלה ממנה אין ערוך כלל והיא בטלה לגמרי נגדה אחרי שהשגות הנ"ל הוא להיות משיג הארה מאור א"ס ב"ה א"כ כל השגה יתירה שמשיג מהאור השגה שלמטה בטלה נגדה.

Адже попереднє осягнення, порівняно з осягненням, що стоїть вище за нього, зовсім не має міри й виявляється перед ним цілком незначним. Оскільки згадані осягнення полягають у тому, щоб осягати відблиск Нескінченного світла, благословенний Він, то кожне нове осягнення світла, якого людина досягає, робить нижче осягнення незначним перед собою.

3 ולבעבור זה כל צדיק נכוה מחופתו של חבירו. היינו מבחינת השגה החופף על חבירו מאחר שאין השגתן א' ויש לכל א' השגה אחרת אשר נהנה מזיו השכינה המאיר עליו.

З цієї причини «кожен цадик [праведник] згорає від покрову свого товариша», тобто від рівня осягнення, що утворює покров (хофеф) над його товаришем; адже їхнє осягнення не єдине, і кожен має інше осягнення, у якому він насолоджується сййвом Б-жественної присутності (Шехіні), що світить на нього.

וזהו וקדושים בכל יום יהללוך סלה קדושים היינו נשמות בגי' [בגן עדן] נקראו קדושים יהללוך סלה כל מקום שנאמר סלה הוא בחי' בלי גבול אשר תמיד מתחדשים השגתם מאור א"ס אשר היא בלי גבול.

І це [значення слів]: «І святі щодня славитимуть Тебе, села». «Святі» — це душі в Ган Едені (раю), яких називають святими; «славитимуть Тебе, села»: всюди, де сказано «села», це означає аспект безмежності, адже їхнє осягнення постійно оновлюється завдяки Нескінченному світлу (Ор Ейн Соф), яке не має меж.

4 ולכן ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] מוטב דלידייני וליתי לעלמא דאתי כי אין כדאי כל הדינים נגד תענוג השגתו הנ"ל. אף שבגי' [שבגן עדן] התחתון אין ערוך כלל וכו'.

Тому наші мудреці сказали: «Краще, щоб його судили, і він прийшов у Світ прийдешній», адже всі суди ніщо порівняно з насолодою від осягнення Б-жественності, про яку йшлося вище. Навіть нижній Ган Еден (райський сад) не йде з нею в жодне порівняння тощо.

וכן גי' [גן עדן] תחתון נגד גי' [גן עדן] עליון עד רום המעלות כי התענוגי [התענוגים] שנמשכו מאו"ס [מאור אין סוף] מקור כל התענוגים הם בלי גבול.

Так само й нижній Ган Еден не зрівняти з вищим Ган Еденом — аж до найвищих висот, адже насолоди, що походять від Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), джерела всіх насолод, безмежні.

5 וכמו שרואים בחוש שאף מה שנפל בשבה"כ [בשבירת הכלים] תענוגים גשמיים הוא גי' אין שיעור כי יש כמה מיני תענוגים כידוע לאין מספר. אם כן עאכו"כ [על אחת כמה וכמה] השרש ומקור לזה תענוג רוחני אף מגעה"ת [מגן עדן התחתון] הוא בלי גבול מא"ס.

Як ми бачимо на власні очі, навіть те, що впало під час розбиття посудин, — фізичні насолоди, — також не має міри, адже, як відомо, різновидів насолод незліченно багато. Отже, тим більше їхнє коріння і джерело — духовна насолода, навіть насолода Нижнього Ган Едену (нижнього райського саду), — не має меж, бо походить від Нескінченного (Ейн Соф).

6 ולבעבור זה הנשמה שהיא בחינת בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] א"א לה להשיג גילוי הזיו שהוא מהות אלקות כ"א ע"י לבוש שהוא בחי' מסך

З цієї причини душа, яка є обмеженою істотою, не може осягнути розкриття сйва, що є самою сутністю Б-жественності, інакше як через облачення — рівень екрана (масакх);

וע"י אותו לבוש ומסך יכולה לקבל האור והזיו וכמו שמבוא' בע"ח [בעץ חיים] שיש בח"י מסך ופרגוד.

і завдяки цьому облаченню й екрану вона може отримувати світло та сяйво, як пояснюється в Ец Хаїм: існує рівень екрана й завіси (паргод).

7 וכמו ד"מ [דרך משל] אור גדול שאין יכולים להביט בו מחמת רוב בהירותו וכשיש מסך מבדיל אז יכולים לקבל את האור אחר שנתעלם ההארה קצת ע"י מסך

Наприклад, велике світло, на яке неможливо дивитися через його надзвичайну яскравість; але коли між ним і тим, хто дивиться, є перегородка, тоді світло можна сприйняти, адже перегородка дещо приховала його сяйво.

וכמו דבר חכמה ושכל גדול אין יכולים להסביר לפני קטן בחכמה כ"א ע"י לבוש ומשל אז מבין הדבר כמו"כ [כמו כן] נקראים מצות לבושין שהם ג"כ בח"י משל.

Так само предмет мудрості й глибокого розуму неможливо пояснити тому, хто має мало мудрості, інакше як за допомогою одягу й притчі; тоді він зрозуміє цей предмет. Так само міцвос називаються одягами, адже вони теж є різновидом притчі.

8 וכמ"ש משל הקדמוני היינו שיה"י [שיהיה] התגלות עצם רצון אור א"ס זה א"א שיכול לבוא לידי גילוי לשום נברא רק ע"י התלבשות רצונו ית' בעשי"י [בעשייה] גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] מעשה המצוה.

Як написано: «притча Предвічного», тобто має відкритися сама сутність волі Нескінченного світла (Ор Ейн Соф); вона не може відкритися жодній створеній істоті інакше, як лише через те, що Його, благословенного, воля вдягається у фізичну дію — виконання міцви (заповіді).

ולכן נק' המצות לבושין ושרש המצות גבוה מאד ששרשם מבחי' כתר עליון תר"ך עמודי אור.

Тому міцвот називають одягом. Корінь міцвот дуже високий, адже він походить від рівня Вищого вінця (Кетер) — 620 стовпів світла.

9 ונשתלשלו ע"י שערות וכו' עד שנשתלשלו למטה בעשייה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] ציצית וסוכה ובהם דוקא נתגלה רצונו ית' סוף מעשה במחשבה תחלה נעוץ תחב"ס [תחלתן בסופן] דפעם א' נאמר בראש"י [בראשית] ברא כו' השמים ואת הארץ שמים תחלה.

І вони спускалися ланцюгом через «волосся» тощо, аж доки не опустилися вниз, у сферу матеріальної дії, — до цицит і сукки; і саме в них розкривається воля Благословенного. «Завершення дії — у первісному задумі», «їхній початок укорінений у їхньому завершенні». Адже в одному місці сказано: «На початку [Б-г] створив тощо — небеса й землю»: спершу небеса.

10 וכתוב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים. ארץ תחלה. כאן במעשה. וכאן במחשבה.

І написано: «У день, коли Ім'я Б-га (Гавая) — Елокім (Ім'я Б-га) — створило землю й небеса»: спершу землю. Одне [говорить] про дію, а інше — про думку.

ודרך כלל שמים הוא בחי רוחניות. וארץ בחי גשמיות ובמעשה קדמה שמים כי בדרך השתלשלות הרוחניות מחיה ומהוה בחי גשמיות אבל במחשבה קדמה בחי גשמיות סוף מעשה במח"ת [במחשבה תחלה] כי התגלות האור מסוכ"ע.

І загалом небеса — це рівень духовного, а земля — рівень фізичного. У дії небеса були першими, бо в порядку ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут) духовне дає життя фізичному й приводить його до буття. Але в задумі першим було фізичне: «кінець дії — спершу в думці», адже світло розкривається від світла, що охоплює всі світи (совев коль альмін).

11 וגילוי הרצון תר"ך עמודי אור הוא ע"י קיום רצונו בדברים גשמיים ממש אשר שרשם מעולם התהו ובהם דוקא מתלבש רצה"ע [רצון העליון].

І розкриття волі — 620 стовпів світла — відбувається завдяки виконанню Його волі в справді матеріальних речах, коріння яких походить зі світу Тогу [первісного хаосу]; і саме в них облачається Вища воля.

ולכן המצות הם לכושים אשר על ידם תוכל הנשמה להשיג ולהנות התענוג והזיו בגי"ע [בגן עדן].

Тому міцвот [заповіді] є одягом, через який душа здатна осягнути й відчувати насолоду (таа-нуг) і сяйво в Ган Едені [райському саду].

12 ולזה המצות הם כמו לכוש שענין הלבוש הוא שאינו בא באדם להיות לו חיות פנימי כמו מזון שנעשה לאחדים ממש עם האדם ומחיה אותו

Тому міцвот (заповіді) подібні до одягу, адже одяг не проникає в людину, щоб стати її внутрішньою життєвою силою, як їжа, що стає справді одним цілим із людиною і дає їй життя.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] צ"ל שיש במלבושין מעלה יתירה ששרשם מבחי מקיפים.

І все ж треба сказати, що одяг має особливу перевагу, адже його корінь походить від рівня охоплювальних [світел] (макіфім).

13 ולבעבור זה הוא מקיף על האדם ומגין עליו ומשמרו כמו"כ [כמו כן] מעשה המצות אשר שרשם הם מבחי מקיפים כתר עליון

З цієї причини [одежа] охоплює людину, захищає її й оберігає. Так само й виконання міцвот, корінь яких походить із рівня охоплювальних [світел] — Вищого вінця (Кетера);

לכן לא בא התגלותם למטה בבחי אור פנימי רק בעשייה גשמי [גשמיים / גשמיות / גשמית] ממש וכידוע שמה שבשרשו יותר גבוה נופל למטה יותר.

тому їхнє розкриття внизу відбувається не у вигляді внутрішнього світла, а лише через справжню фізичну дію; і, як відомо, те, що має вищий корінь, опускається нижче.

אכן ע"י מעשה המצות נעשה בחי מקיף ומסך שע"י המצות תוכל להתענג בתענוג אא"ס [אור אין סוף] וזהו תכלית ירידת הנשמה ירידה צורך עלייה

Справді, завдяки виконанню міцвот постають охоплювальне [світло] й екран, так що завдяки міцвот [душа] може насолоджуватися насолодою Нескінченного світла (Op Eйн Соф). У цьому й полягає мета спуску душі — спуск заради піднесення.

ע"י עשיית המצות תוכל לקבל האור והתענוג ע"י מסך הנ"ל אשר מתלבשת הנשמה בג"ע [בגן עדן] בלבושי המצות ומחמת כי המצות שרשם מגולגלתא וכ"ע [וכתר עליון].

Завдяки виконанню міцви душа може отримувати світло й насолоду через згаданий вище екран, адже в Ган Едені вона вдягається в одягу міцвот; а оскільки корінь міцвот — у Гульгальті (черепі) та Вищому Кетері,

לכן ע"י קיום המצות רצונו ית' והיום לעשותן ולמחר לקבל שכרם בג"ע [בגן עדן] אשר יתגלה אורן אז כשתלכש הנשמה בלבוש המצות תתענג הנשמה בתענוג אוא"ס [אור אין סוף] בלתי בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] ע"י מסך ולבוש המצות כנ"ל.

тому завдяки виконанню міцвот — Його волі, благословенний Він («сьогодні виконувати їх, а завтра отримати за них винагороду» в Ган Едені, де тоді розкриється їхнє світло), коли душа вдягнеться в одягу міцвот, вона насолоджуватиметься насолодою Нескінченного світла, що не має меж, завдяки екрану й одязі міцвот, як пояснено вище.

אשר הם בחי' ממוצע"י ששרשם נעלה מכ"ע [מכתר עליון] ונשתלשלו למטה בדברים גשמי"י [גשמיים] (ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ ואברהם זקן בא בימים):

адже вони є посередниками, корінь яких піднесений і походить від Вищого Кетера, а самі вони послідовно розгорнулися вниз, у матеріальні речі (див. також сказане вище про вірш «I Авраам був старий, увійшов у дні»).

14 וזהו ענין מראות הצובאות כי ענין מראה הוא זכוכית שרואין בה.

I ось що означають «дзеркала жінок, які зібралися»: адже дзеркало (мар'а) — це скло, у якому бачать.

אכן נאמר מראות לשון רבים כי יש ב' מראות. אספקלריא המאירה. היינו זכוכית הבהירה אשר ע"י יכולין לראות מרחוק אור ישר.

Однак сказано «дзеркала» у множині, бо є два [види] дзеркал. [Одне з них —] світле дзеркало (аспакларія га-меїра), тобто прозоре скло, крізь яке можна бачити здалеку прямим світлом.

15 וזהו ההפרש בין משרע"ה [משה רבינו עליו השלום] לכל הנביאים שבמשה נאמר ומרא' ולא בחידות ונכתב ומראה בסגו"ל שהוא לשון דבר והוא אספקלריא המאירה אשר על ידה אף דבר הרחוק מהאדם רואין אותו דרך אור ישר.

I ось у чому різниця між Моше, нашим учителем, мир йому, та всіма пророками: про Моше сказано: «і в явленні, а не в загадках», причому слово «мар'е» записане з сеголем, що є чоловічою формою; це світле дзеркало, крізь яке навіть те, що перебуває далеко від людини, видно у прямому світлі.

כמו כן מעשה המצוה אשר נתלבשה הנשמה בגי"ע [בגן עדן] בלבוש המצות ע"י לבוש הנ"ל שע"י מעשה מצות הנ"ל יכולה הנשמה ליהנות מזיו השכינה בגי"ע [בגן עדן].

Так само й учинок міцви (заповіді), у вбрання якої душа вдягається в Ґан Едені: завдяки згаданому вбранню, через виконання цих міцвос душа може насолоджуватися саявом Б-жественної присутності (Шехіні) в Ґан Едені.

16 וליהנות מאורו ית' כמו באספקלריא המאירה אור ישר אשר נמשך ונתגלה אוא"ס [אור אין סוף] ממעלה למטה בגי"ע [בגן עדן]. ומשה רבינו גי"כ לא הי' [היה] רואה בלי אספקלריא הנ"ל.

і насолоджуватися Його світлом, благословенний Він, наче крізь ясне дзеркало, прямим світлом, яким Нескінченне світло (Op Eйн Соф) низводиться й розкривається згори донизу в Ган Едені. І Моше, наш учитель, також не бачив без цього дзеркала.

וכמ"ש ומראה ולא בחידות והיינו באספקלרי' [באספקלריא] המאירה אשר בלא אספקלריא לא היה יכול להשיג בחי' אא"ס [אור אין סוף]. אכן שאר הנביאים ראו במראה בקמ"ץ אספקלריא דלא נהרא וביד הנביאים אדמה.

Як сказано: «у-мар'е, а не загадками», тобто крізь ясне дзеркало, адже без дзеркала він не міг би досягнути рівень Op Eйн Соф. Але інші пророки бачили через мар'а з камацем — дзеркало, що не сяє, [як сказано:] «а через пророків Я уподібнювався».

17 וענין אספקלריא שאינה מאירה הוא הנק' שפיג"ל דהיינו שיש מסך וכסוי על הזכוכית אבל המסך אינו דבר עב שהוא מסתיר לגמרי ומכסה האור רק דבר דק וקלוש היינו צפוי כסף הידוע.

Дзеркало, що не світить, називають «шпигель» [дзеркало]: тобто на склі є заслона й покриття; однак ця заслона — не щось товсте, що цілковито приховує і закриває світло, а лише щось тонке й слабке, а саме — відоме срібне покриття.

18 ואז כשרואין בו באספקלריא הנ"ל נמשך ממנו או"ח [אור חוזר] אבל אין יכולים לראות דרך הזכוכי' באו"ח [באור ישר]

І тоді, коли дивляться в це згадане вище дзеркало, від нього повертається відбите світло, але крізь скло не можна бачити прямим світлом.

ולכן אין רואין מהות הדבר הנראה ועצמותו כמו ע"י אספקלריא המאירה כי אם רק דמות לבד נראה ע"י אספקלריא שאינה מאירה.

Тому не бачать сутності й самої природи видимого предмета, як крізь дзеркало, що світить; крізь дзеркало, що не світить, видно лише подобу.

אמנם יש באספקלריא שאינה מאירה מעלה א' גבוה במדרגה שיכולין לראות עצמו וגם לראות מאחוריו כידוע מה שאין יכולין לראות באספקלריא המאירה וזהו ארץ קדמה ודו"ק [ודוק].

Однак дзеркало, що не світить, має одну перевагу, вищу за ступенем: у ньому можна бачити себе, а також те, що позаду, як відомо, чого не можна побачити в дзеркалі, що світить. І це [значення слів]: «земля передувала»; вдумайся в це.

ועד"ז תירצו בגמ' [בגמרא] ביבמות (ספ"ד [סוף פרק דין]) דישעיה שאמר ואראה את ה' היינו באספקלריא שאינה מאירה שבה יוכל לראות את ה'. משא"כ באספקלריא המאירה כתיב כי לא יראני כו'.

І так само пояснили в Гемарі, у трактаті Євамот (кінець глави 4): Єшаягу, який сказав: «І побачив я Б-га», [побачив Його] крізь дзеркало, що не світить, у якому він міг бачити Б-га; тоді як про дзеркало, що світить, сказано: «Бо жодна людина не побачить Мене тощо».

וענין אספקלריא דלא נהרא הוא בחי' בכל מאדך היינו ענין ירידת הנשמה בגוף ירידה צורך עליי' [עלייה] להפך נה"ב [נפש הבהמית]

А дзеркало, що не світить, — це рівень / аспект (бхіна) «усіма своїми силами», тобто спуск душі в тіло — спуск заради піднесення, щоб перетворити тваринну душу (нефеш габагаміт);

ועיי' בחי' אתכפיא ואתהפכא בכל מאדך בלי גבול למעלה מן הכלי אז נמשך מלמעלה גי"כ שלא כסדר ודרך השתלשלות מאיר אור עליון.

І завдяки підкоренню й перетворенню [iii] «усіма своїми силами», без меж, понад посудиною, згори також притягується саяво Вищого Світла — не за порядком і не шляхом ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут).

19 וזהו אספקלריא דלא נהרא דהיינו עיי' דבר מסך ומבדיל שאין מאיר האור דרך ישר היינו שנה"ב [שנפש הבהמית] הוא מכסה ומסתיר האור.

І це — дзеркало, що не світить: тобто щось, що стає перепоною й відділяє, через що світло не світить прямо; інакше кажучи, тваринна душа (нефеш габагаміт) покриває світло й приховує його.

אכן אין הדבר המבדיל מסך עב שהוא מסתיר לגמרי רק יכול לאתכפייא ולא אתהפכא אז נעשה מזה בחי' או"ח [אור חוזר]

Однак те, що відділяє, не є товстою перепоною, яка приховує все цілком; навпаки, його можна підкорити й перетворити, і тоді з нього виникає відбите світло,

כמו בזכוכית שע"י המסך המסתיר נוסף עי"ז או"ח [אור חזון] חדש שלא היה מקודם שה"י [שהיה] המסך הנ"ל ויכול לראות אח"ז [אחר זה] אור חדש היינו שיכול לראו' [לראות] גם מאחוריו.

як у склі: завдяки перепоні, що приховує, додається нове відбите світло, якого не було до появи цієї перепони; і тоді можна побачити нове світло, тобто побачити також те, що позаду.

כמו"כ [כמו כן] אחר שנתהפכ' [שנתהפכה] נה"ב [נפש הבהמית] אז ע"י בחי' בכל מאדך נתוסף אור המאיר ג"כ יותר מקודם שהיתה הנשמה בגוף ירידה צורך עלי"י [עלייה]

Так само, після того як тваринну душу перетворено, завдяки «усією своєю міццю» додається світло, яке сяє яскравіше, ніж до того, як душа перебувала в тілі: спуск заради піднесення.

שע"י אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] לעילא לעילא ומאיר שלא ע"פ סדר השתלשלות וזה נק' אספקלריא דלא נהרא [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ אעשה לו עזר כנגדו

Бо коли іншу сторону (сітра ахра) підкорено, слава Святого, благословенний Він (Кудша бріх ху), підноситься дедалі вище й вище, і світить не відповідно до порядку ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут); і це називається «дзеркалом, що не світить» (див. також вище, що написано про «Я створю йому помічницю, відповідну йому»).

וענין גילוי זה י"ל [יש לומר] ע"ד שנתבאר כמ"א פי' קדושת' למעלה מקדושתכם דמאי קמ"ל [קא משמע לן] פשיטא. אלא דר"ל [דרוצה לומר] כי המצות הם מבחי' כתר כמ"ל [כמה שכתוב לעיל]. וזהו קדושתכ' [קדושתכם] אשר קדשנו וכו'. ונודע שהכתר כלול מבי' פרצופים. היינו בחי' עתיק זהו בחי' תחתונה שבמאציל ובחי' א"א זהו שרש הנאצלים.

А це розкриття можна зрозуміти відповідно до пояснення, наведеного в іншому місці, про слова «Моя святість вища за вашу святість»: що вони нам повідомляють? Адже це очевидно! Натомість їхній зміст такий: міцвот походять із рівня вінця (Кетер), як пояснено вище, і це — «ваша святість»: «Хто освятив нас тощо». Відомо, що Кетер складається з двох парцуфим: рівня (бхіни) Атік, що є найнижчим рівнем у межах Еманатора, і рівня Аріх Анпін, що є коренем еманованого.

20 ועז"א [ועל זה אמר] יכול כמוני. היינו בחי' תחתונה שבמאציל שהוא עתיק. ת"ל [תלמוד לומר] כי קדוש אני קדושת' למעלה מקדושתכם שהמצות ממשיכים מבחי' א"א

І про це сказано: «Невже це може бути подібним до Мене?» — тобто йдеться про найнижчий рівень у межах Еманатора, яким є Атік. Вірш навчає: «Бо Я святий»: Моя святість вища за вашу, адже міцвот (заповіді) притягують згори з рівня Аріх Анпін (довге обличчя),

משא"כ עתיק נקי עתיק יומין שנעתק ונבדל מבחי' היומין שהם הלבושים הנעשים מהמצות

тоді як Атік Йомін (Стародавній днями) називається так тому, що він віддалений (неетак) і відокремлений від рівня «днів», які є одягами, створеними міцвот,

שעז"נ [שעל זה נאמר] מי האיש כו' אוהב ימים לראות טוב סומוע"ט [סור מרע ועשה טוב] והיינו בבחי' א"א

משא"כ בחי' עתיק יומין הוא בחי' קדושתו למעלה כו'

про які сказано: «Хто той чоловік... що любить дні, аби бачити добро?» [А далі:] «Відвернися від зла й чини добро». Це належить до рівня Аріх Анпін, тоді як рівень Атік Йомін — це рівень «Моя святість вища...»

אך ע"י בירור נה"ב [נפש הבהמית] בכל מאדך נמשך גילוי מבחי' זו כו' כי זהו ענין במקום שבעלי תשובה עומדים כו' בחילא יתיר בחי' בכל מאדך כו':

Але завдяки очищенню тваринної душі (нефеш габагаміт) «усією своєю силою» розкриття притягується з цього рівня тощо. Адже в цьому полягає зміст слів: «На місці, де стоять баа-лей тшува (ті, хто повертається до Б-га), тощо», — із більшою силою, на рівні «усією своєю силою» тощо.

21 ולתוספת ביאור בענין הלבושים לנשמה בג"ע [בגן עדן] יובן ע"פ מה שפי' בזה"ק [בזוהר הקדוש] ס"פ תולדות שהמלאכים בירידתם לעוה"ז מתלבשים בלבוש כי להיותם רוחניים לכן כדי שיומשכו בעולם השפל הוא ע"י לבוש כו'.

А для додаткового пояснення щодо одягу душі в Ган Едені (райському саду) можна зрозуміти це з того, що пояснюється у святому Зогарі наприкінці розділу Толдот: коли ангели спускаються в цей світ, вони вбираються в одяг; адже, оскільки вони духовні, щоб вони могли бути притягнуті до цього низького світу, це має відбуватися через одяг тощо.

וכך יובן בהפוך שכדי שהנשמה תשיג ותהנה מזיו השכינה צ"ל ג"כ ע"י לבוש רוחני כנ"ל.

І так само, у зворотному напрямку, можна зрозуміти: щоб душа осягала й насолоджувалася саявом Б-жественної присутності (Шехіні), це також має відбуватися через духовний одяг, як пояснювалося вище.

אך לכאורה אין המשל דומה שהרי הנשמה היא עצם רוחני וא"כ למה צריכה ללבוש בשביל להשיג הזיו כו'.

Однак на перший погляд ця аналогія не видається відповідною, адже душа є духовною сутністю; якщо так, то навіщо їй потрібен одяг, щоб осягнути саяво тощо?

אך הענין הוא כי רוחניות וגשמיות שניהם נבראים ומחודשים מאין ליש משא"כ זיו השכינה שהוא גילוי אלקות ממש כמ"ש בפ' חיי שרה ע"פ ואברהם זקן.

Однак пояснення полягає в тому, що і духовне, і фізичне є створеними та приведеними з не-буття в буття, тоді як сяйво Шехіні є виявом самої Б-жественності, як [пояснено] в розділі Хаей Сара на вірш «I Авраам був старий».

והרי האלקות הוא למעלה מרוחניות כמו שהוא למעלי [למעלה / למעלה] מגשמיות שהרי אין ערוך הנבראים לגבי הבורא:

А Б-жественність стоїть вище від духовного так само, як і вище від фізичного, адже створені істоти цілком неспівмірні з Творцем.

22 וזהו המגביהי כו' המשפילי כו'. לכן כדי שתשיג גילוי זה ממש א"א להיות כ"א ע"י לבוש ממעשה המצות כו'

I це [значення слів]: «Той, Хто возсідає високо, ... Хто схиляється поглянути вниз, ...». Тому осягнути саме це розкриття [душа] може лише через одяг, створений виконанням міцвот, ...

והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] צדיק"י [צדיקים] יושבים ועטרותיה' בראשיהם ונהנים מזיו פי' נהנין מזיו הוא גילוי מהות הזיו ממש וזהו כענין הראיה באספקלריא המאירה שהוא השגת המהות ממש ע"י הלבושים מהמצות.

Наші мудреці сказали: «Праведники сидять, вінці їхні на головах, і насолоджуються сяйвом». «Насолоджуватися сяйвом» означає розкриття самої сутності сяйва; це подібне до бачення через світлу аспакларію, тобто до осягнення самої сутності через одяг, утворений міцвот.

אך עטרותיהם הוא בחי' מקיף והוא בחי' שלמעלה מזיו וההארה המושגת להם

Але «їхні вінці» — це рівень охоплюючого [світла], рівень, вищий за сяйво та світіння, які вони осягають.

לפיכך אין נמשכת בבחי' גילוי כ"א ע"ד הראי' [הראיה] ע"י אספקלריא שאינה מאירה שאין מושג המהות של הנראה רק ע"ד וכיד הנביאים אדמה כו'.

Тому воно не низводиться в явному розкритті, а лише подібно до бачення через аспакларію, що не світить: сутність побаченого не осягається, а лише постає в подібі, як сказано: «і через пророків Я уподібнююся, ...».

ולכן נקי עטרה. (ועמ"ש לקמן בפסוק צאינה וראינה וגו' בעטרה וגו'. וזה נמשך ע"י בכל מאדך כנ"ל):

Тому він і називається вінцем. (Див. також те, що написано нижче щодо вірша: «Вийдіть і погляньте, ... з вінцем, ...». Це притягується через [служіння] «усією своєю могутністю», як пояснювалося вище.)

23 וזהו ענין נר מצוה וענין נר אלקים נשמת אדם היינו ב' בחי' נר. א' הוא אספקלריא המאירה. והב' אספקלריא שאינה מאירה.

І ось у чому полягає зміст висловів «Міцва — світильник» і «Світильник Б-га — душа людини»: це два різновиди світильника. Один — дзеркало, що світить, а другий — дзеркало, що не світить.

והענין כי הנה בנר יש שמן ופתילה וב' גוונים אור. נהורא אוכמא שעל הפתילה ונהורא חיורא.

Пояснення полягає в тому, що світильник має олію та ґніт, а також два відтінки світла: темне світло на ґноті й біле світло.

24 והנה האור שהוא עיקר הנר הוא נאחז בפתילה דוקא. אבל השמן בלתי שיאחז בו האור בעצמו כ"א ע"י הפתילה ומ"מ השמן הוא הנכלה בהאור וע"י פתילה א' נכלה שמן הרבה כו'.

А світло, яке становить сутність світильника, утримується саме на ґноті. Світло не може безпосередньо втриматися на самій олії — лише за допомогою ґнота; і все ж саме олія згоряє у полум'ї, причому за допомогою одного ґнота згоряє багато олії тощо.

25 וכך הנה מעשה המצות בעוה"ז הם בחי' השמן כמ"ש בזוהר כינוקא דבלק. והיינו שמן משחת קדש ששרשו בח"ע [בחכמה עילאה] ורצון העליון

Так само й виконання міцвот (заповідей) у цьому світі є рівнем (бхіною) олії, як сказано в Зоґарі, у [розділі про] Януку (дитину-мудреця) в Балаку; тобто йдеться про олію святого помазання, корінь якої — у Вищій мудрості (Хохма) та Вищій волі (рацон).

אך שנשתלשלו וירדו בגשמיות בעוה"ז ע"כ אין דרך שיאחז בהם אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה כ"א ע"י הפתילה שהיא הנפש האלקית המקיים המצות ואז הוא הממשיך בהם גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה

Але, оскільки вони пройшли ланцюг послідовного розгортання й опустилися до матеріальності цього світу, Нескінченне світло (Or Eйн Соф), благословений Він, може втримуватися на них лише за допомогою ґнота, яким є Б-жественна душа (нефеш елокіс), що виконує міцвот; і тоді саме [душа] притягує в них розкриття Нескінченного світла, благословенного Він.

וכמ"ש אשר יעשה אתם האדם שהאדם הוא העושה אותן למצות שממשיך בהן אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה.
משא"כ חסד לאומים.

Як сказано: «які людина виконуватиме», адже саме людина робить їх міцвот, притягуючи в них Нескінченне світло, благословенний Він; але не так із «добротою народів».

26 וזהו ותורה שם בישראל. והיינו ע"י שיש בנפש בחי' מס"נ [מסירות נפש] באחד בק"ש [בקריאת שמע] שהוא בחי' בטול לאוא"ס [לאור אין סוף] ב"ה.

І це [значення вислову] «і Він установив Тору в Ізраїлі»: тобто тому, що в душі є властивість самопожертви (месірут нефеш) у слові «Один» у Шма, що є рівнем самоусунення (бітуль) перед Нескінченим світлом (Ор Ейн Соф), благословенний Він.

וזהו כמשל הפתילה שבה נאחז האור. והיינו ע"י בטול זה כו' משא"כ בשמן כי הנפש היא רוחנית ויש בה בטול זה משא"כ במעשה המצות עצמן לא שייך לומר כן

І це подібне до притчі про гніт, на якому тримається світло, тобто завдяки цьому бітулю тощо; з олією ж це не так, адже душа духовна й має цей бітуль, тоді як про самі дії міцвот так сказати не можна.

ולכן האור נאחז בפתילה דוקא אלא שבה ועל ידה נמשך גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה במעשה המצות שמדברים גשמיים

Тому світло тримається саме за гніт; проте саме в душі й через неї розкриття Ор Ейн Соф, благословенний Він, притягується до здійснення міцвот, пов'язаних із матеріальними речами;

והוא כמשל השמן הנכלה באור.

і це подібне до олії, що згорає у світлі.

וע"י פתילה א' נכלה שמן הרבה היינו כי נשמה א' מקיים ועושה מצות רבים לאין שיעור בשני חייו.

І завдяки одному гноту згорає багато олії: тобто одна душа виконує й звершує незліченні міцвот протягом років свого життя.

27 והנה מהשמן נמשך הנהורא חורא שהוא כענין בחי' אספקלריא המאירה היינו בחי' אור ישר. והוא בחי' תר"ך עמודי אור כנ"ל. והנהורא אוכמא נמשך מהפתילה כי נהורא אוכמא היא בחי' אספקלריא שאינה מאירה.

Отже, з олії походить біле світло, подібне до рівня світного дзеркала, тобто рівня прямого світла; це рівень 620 стовпів світла, як пояснювалося вище. А темне світло походить від ґнота, адже темне світло відповідає рівню дзеркала, що не світить.

28 והוא ענין אהבת ככל מאדך שנמשך מצד התהפכות נה"ב [נפש הבהמית]. כי הפתילה היא נה"א [נפש האלקית] המלוכשת בנה"ב [כנפש הבהמית].

І це — любов «усією міццю своєю», яка виникає внаслідок перетворення тваринної душі (нефеш габагаміт). Адже ґніт — це Б-жественна душа (нефеш елокіс), вдягнена в тваринну душу.

כי זה שהנשמה נק' פתילה הוא דוקא בהתלבשותה בגוף שאז נק' היא פתילה לגבי המצות שהם הנק' שמן לומר שהאור נאחז בפתילי [בפתילה] דוקא כי אז בירידתן למטה הרי הנפש רוחנית והמצות גשמיות.

Бо душа називається ґнотом саме тоді, коли вона вдягнена в тіло; тоді вона є ґнотом стосовно міцвот, які називаються олією, — тобто світло утримується саме на ґноті. Адже тоді, коли вони спускаються вниз, душа духовна, а міцвот матеріальні.

משא"כ בעלותן למעלה בג"ע [בגן עדן] הרי אדרבה האוא"ס [האור אין סוף] נתגלה לנפש ע"י אמצעות הלבושים הנעשים ממעשה המצות

На противагу цьому, коли вони підносяться вгору, до Ган Едену, відбувається навпаки: Нескінченне світло (Or Eйн Соф) відкривається душі через одяги, створені вчиненням міцвот.

א"כ אז המצות הם כמו בחי' פתילה והנפש היא השמן הנכלה באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ע"י אמצעות הפתילה הם לבושים מהמצות וכו'. אבל בעוה"ז נהפוך הוא שהנשמה נק' פתילה.

Отже, тоді міцвот подібні до ґнота, а душа — до олії, що згорає в Нескінченному світлі, благоденний Він, за посередництвом ґнота, тобто одягів, створених із міцвот, тощо. Але в цьому світі все навпаки: душа називається ґнотом.

29 וכיון שכן שאינו נקי פתילה כ"א בהתלבשותה בנה"ב [בנפש הבהמית] לכן נמשך ממנה נהורא אוכמא היא

בחי בכל מאדך וכו' בחי או"ח [אור חזר]

Оскільки це так, що [душа] називається гнотом лише тоді, коли вона вбирається у тваринну душу (нефеш габагаміт), то від неї походить темне світло — рівень «усією своєю міццю» тощо, рівень відбитого світла.

וממעשה המצות נמשך נהורא חורא הוא בחי שמחה של מצוה ושניהם כא' [כאחד] טובים שיש מעלה יתירה בזה כו' ויש וכו' כנ"ל בענין אספקלרי' [אספקלריא] המאירה ושאנה מאירה.

А з виконання міцвот походить біле світло — рівень радості від міцви. І те, й інше однаково добре, бо в цьому є особлива перевага тощо, і є також... тощо, як пояснювалося вище щодо аспакларії, що світить, і тієї, що не світить.

וזהו שהנשמה נקי' נר וגם המצות נקי' נר.

Саме тому душа називається світильником, і міцвот також називаються світильником.

והיינו כי הנשמה היא בחי הפתילה (בהתלבשותה בנה"ב [בנפש הבהמית]) והמצות הם בחי השמן ועי"ז נמשך

כ' בחי אור וכמ"ש ואהבת בגימטריא ב"פ [ב' פעמים] אור. הוא בחי בכל מאדך ושמחה של מצוה

Тобто душа є аспектом гнота (коли вона вбирається у тваринну душу), а міцвот є аспектом олії; завдяки цьому з'являються два види світла. Як сказано, слово «веагавта» («і любитимеш») має числове значення, удвічі більше за слово «ор» (світло): це рівень «усією своєю міццю» і радість від міцви.

וכמו שבהדלקת הנר מתחלה נמשך ועולה האור שסביב הפתילה שהוא נהורא אוכמא. ואח"כ נמשך ומתגלה הנהורא חורא.

Так само, коли запалюють світильник, спершу притягується і підноситься світло навколо гнота — темне світло, а згодом притягується й розкривається біле світло,

כן מתחלה צ"ל ההעלאה בבחי בכל מאדך. ואז רוח אייתי רוח ואמשיך רוח גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה על ידי מעשה המצות:

так само спершу має відбутися піднесення на рівні «усією своєю міццю», а тоді — «дух породжує дух і притягує вниз дух»: розкриття Нескінченного світла (Or Eйн Соф), благословенний Він, через виконання міцвот.

30 והנה ענין העלאת הנרות שהיו במקדש ז' נרות הוא כנגד שבעה מדרגות שיש בכללות עובדי ה'.

Тепер щодо запалювання світильників, які були у Святилищі: їх було сім, і вони відповідають семи рівням, наявним загалом серед тих, хто служить Б-гу.

יש שעבודתו בבחי' אהבה. ויש שעיקר עבודתו בבחינת יראה כו'. ונמשכים מבחי' שבעה רועים המפרנסים כללות נש"י [נשמות ישראל]

Є той, чиє служіння полягає в любові, і є той, чиє головне служіння — у трепеті, тощо. Це різні напрями служіння: любов і трепет (агава ве-йіра). Вони походять від рівня семи пастирів, які живлять усі душі Ізраїлю.

(דאע"פ [דאף על פי] שכל אחד מקבל מכל השבעה רועים מ"מ יש מי שבחי' זו גוברת בו יותר כו' כמ"ש בזוהר בנוי דאברהם כו' בנוי דיצחק כו').

(Бо, хоча кожен отримує від усіх семи пастирів, усе ж у когось певна якість переважає більше, тощо, як сказано в Зоарі: «сини Авраама, тощо, сини Іцхака, тощо».)

וענין שמונה נרות דחנוכה הם כנגד שמונה נסיכי אדם

А вісім ханукальних світильників відповідають вісьмом князям людським,

וכמ"ש במיכה (סימן ה) אשור כי יבא בארצנו וכו' והקמונו עליו שבעה רועים ושמנה נסיכי אדם

як написано в Міхеї (глава 5): «Коли Ассирія прийде в нашу землю, тощо, ми поставимо проти нього сімох пастирів і вісьмох князів людських».

ובגמ' [ובגמרא] דסוכה (דף נב:) פ"י שבעה רועים אברהם יעקב משה כו'. ושמנה נסיכי אדם ישי ושואל כו' ומשיח ואלהיו.

А в Гемарі трактату Сукка (52б) пояснюється: сім пастирів — це Авраам, Яаков, Моше, тощо, а вісім князів людських — Ішай і Шауль, тощо, а також Машіах і Еліягу.

ולהבין זה שהנרות דחנוכה הם כנגד שמונה נסיכי אדם. והענין כי הנה רועה יש בו ב' פירושים. הא' לשון מפרנס לאחרים כמו רוענו זוננו.

А щоб зрозуміти, чому ханукальні світильники відповідають вісьмом князям людським, слід знати, що слово «рое» [пастир] має два значення. Перше — той, хто забезпечує інших, як у вислові «ре'ену, зунену» («будь нашим пастирем і годуй нас»).

31 והבי שהוא רועה את עצמו ר"ל [רועה לומר] שמתפרנס כמו והאתונות רועות על ידיהן וכן בגמ' [בגמרא] רועה בשדות וכיוצא.

А друге значення — що він сам себе пасе, тобто сам харчується, як у вислові: «і ослиці паслися поруч із ними», а також у Гемарі: «паслися в полях» тощо.

וכן בענין השבעה רועים יש ב' בחי' אלו כי הן המפרנסים כנ"י [כנסת ישראל]. אברהם באהבה כמ"ש אברהם אוהבי ששרשו מחסד עליון שהוא בחי' אהבה ומשפיע מבחי' זו לכנס"י [לכנסת ישראל] ומרע"ה [ומשה רבינו עליו השלום] משפיע בחי' דעת כו'.

Так само й щодо семи пастухів є ці два аспекти, адже саме вони живлять громаду Ізраїлю: Авраам — любов'ю, як сказано: «Авраам, який любив Мене». Його корінь — у Вищій милості (Хесед), що є рівнем любові, і він наділяє цим рівнем громаду Ізраїлю; а Моше, наш учитель, мир йому, наділяє рівнем знання (Даат) тощо.

32 ונקרא רעיא מהימנא שמפרנס את האמונה על ידי שממשיך דעת ה'. ויעקב משפיע רחמים.

Його називають Вірним пастирем (раая мехемна), бо він підтримує віру (емуна), притягуючи знання (Даат) Б-га згори вниз. А Яаков наділяє милосердям.

ואמנם הנה עי"ז שמפרנסים לכנס"י [לכנסת ישראל] הם מתפרנסים ג"כ כי מודעת זאת שא"ס ב"ה מרומם ומתנשא לאין קץ מבחי' חכמה ומדות כמאמר דלאו מכל אינון מדות איהו כלל.

І справді, коли вони живлять Громаду Ізраїлю, то й самі отримують живлення. Адже відомо, що Нескінченний (Ейн Соф), благословенний Він, піднесений і звеличений без кінця над рівнем мудрості (Хохма) та емоційних атрибутів (мідот), як сказано: «Він узагалі не є жодним із цих атрибутів».

33 וכדי שימשך גילוי אור א"ס ב"ה במדות עליונות הוא כפום עובדיהון דב"נ [דבני נשא] שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] באהבה

А щоб розкриття Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), благословенний Він, у Вищих атрибутах відбувалося відповідно до вчинків людей: через пробудження знизу (ітарута делетата), викликане любов'ю,

אזי כמים הפנים נמשך למעלה ג"כ גילוי אור א"ס ב"ה במדת אהבה וחסד להיות אהבתי אתכם כו'

тоді «як вода [відображає] обличчя в обличчя», також угору притягується розкриття Ор Ейн Соф, благословенний Він, в атрибуті любові й милості (Хесед), аби здійснилися слова: «Я полюбив вас тощо».

ונמצא ע"י שהשבעה רועים משפיעים אהוי"ר [אהבה ויראה] לנש"י [לנשמות ישראל] עי"ז האהוי"ר [האהבה ויראה] שמתעורר בנש"י [בנשמות ישראל] נמשך תוספת אור וגילוי מא"ס ב"ה בהמדות עליונות

Отже, завдяки тому, що сім пастирів дарують любов і трепет (агава ве-йіра) душам Ізраїлю, через любов і трепет, пробуджені в душах Ізраїлю, додаткове світло й розкриття від Нескінченного (Ейн Соф), благословенного Він, притягуються до Вищих атрибутів,

שהם שרש בחינת הרועים והרי א"כ הם מתפרנסים עי"ז כו'. וזהו אכלו רעים שהם הרועים שהם רעים למקום.

які є коренем рівня пастирів; отже, завдяки цьому вони й отримують поживу тощо. І ось [що означають слова] «Іжте, друзі (реїм)»: це пастирі (роїм), які є друзями Всюдисущого.

34 והנה כמו"כ [כמו כן] יש למעלה ג"כ כמאמר ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים כו' שפרנסה זו הוא

שיומשך אור א"ס להיות בבחינת כמראה אדם והיינו ע"י התורה

Тепер так само є [таке живлення] і нагорі, як сказано: «Ізраїль живить свого Отця, Який на небесах, тощо». Це живлення полягає в тому, що Нескінченне світло (Ор Ейн Соф) притягується, аби перебувати в аспекті (бхіна) «подоби людини», і це здійснюється через Тору,

וכמ"ש לכו לחמו בלחמי שהתורה היא ג"כ בחי' לחמי כביכול דכמו שע"י הלחם יחיה האדם ותתחבר

נשמתו עם גופו כך הוא המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ע"י התורה שהיא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] שבה שורה

אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה

як сказано: «Ідіть, їжте мій хліб», адже Тора також є, так би мовити, бхіною «Мого хліба». Бо так само, як завдяки хлібу людина живе і її душа поєднується з тілом, так і через Тору притягується Ор Ейн Соф; Тора є рівнем вищої мудрості (Хохма), у якій перебуває Нескінченне світло, благословенний Він.

ובה ועל ידה נמשך ומתלבש במדות חסד דרועא ימינא כו' וגם נמשך מזה מזון לנפש כמ"ש ותורתך בתוך מעי.

У ній і через неї [світло] притягується й облачається в атрибути — милість (Хесед) є правою рукою, тощо. І звідси також притягується пожива для душі, як сказано: «і Тора Твоя — всередині мого нутра».

35 והנה בחי' זו של הרועים היא המשכה בבחי' פנימית שזהו ענין ותורתך בתוך מעי וכמו השגת התורה שיהיה מושג ונתפס בשכלו פסק הלכה

Отже, цей рівень пастухів — це притягування згори вниз у внутрішньому вимірі; у цьому полягають слова: «i Тора Твоя — в моєму нутрі», подібно до осягнення Тори, коли галахічну постанову осягає й утримує розум людини,

וכן בהתכוננות שיהיה מושג גדולת הבורא ית' כמ"ש וידעת היום כו' דע את אלקי אביך כו' ולפי השכל כך יהיה האהבה כו'.

i так само під час роздумів, коли осягається велич Творця, благословенний Він, як написано: «Пізнай цього дня, тощо», «Пізнай Б-га батька твого, тощо»; i яким є розуміння, такою буде й любов, тощо.

36 וזהו כמשל הרועה שמאכיל ומשקה את הצאן שזהו השפעת החיות בפנימיות וכן בכל דור הם ראשי אלפי ישראל המלמדים אותם תורה.

I це подібне до прикладу з пастухом, який годує та напуває овець: це є внутрішнім передаванням життєвої сили. Так само в кожному поколінні є голови тисяч Ізраїлю, які навчають їх Торі.

וכמאמר משה שפיר קאמרת שנק' רבא משה ע"ש [על שם] שהיה מלמד תורה כו' וכן מה שהרועים מתפרנסים ע"ז הוא ג"כ השגה בפנימיות וכמו ע"ד ומתלמידי יותר מכולם.

Як у вислові: «Моше, ти добре сказав», — Раву називають Моше, бо він навчав Торі, тощо. Так само й те, чим пастухи завдяки цьому отримують утримання, також є осягненням у внутрішньому вимірі, як-от: «i від моїх учнів — більше, ніж від усіх».

37 וכן למעלה מעלה הוא גילוי אוא"ס [אור אין סוף] בח"ע [בחכמה עילאה] שזהו ענין אכלו רעים כו'.

Так само й високо-високо відбувається розкриття Нескінченного світла (Or Eйн Соф) у вищій мудрості (Хохма); у цьому полягає зміст слів: «Їжте, друзі тощо».

אך ענין הנסיכי אדם היינו שאינן בחי' רועים ומלמדים לישראל כמשה והאבות רק הם צדיקים תמימים כמו ישי שמת רק בעטיו של נחש.

Що ж до князів людських, то вони не належать до категорії пастирів i вчителів Ізраїлю, як Моше та праотці, а є цілковито праведними, як Ішай, який помер лише через пораду змія.

38 ולא מצינו זה אפילו במשה רעיא מהימנא. ועכ"ז [ועם כל זה] הרי משה הוא רבינו. וכתב זכרו תורת

משה

І ми не знаходимо цього навіть у Моше, Вірному Пастирі. І все ж Моше — «наш учитель», і написано: «Пам'ятай Тору Моше».

משא"כ בישי שלא היה רועה ע"ד משה כו' ואעפ"כ [ואף על פי כן] נמצא בו מעלה יתירה שהיה תמים עד שמת רק בעטיו של נחש כו'.

Інакше було з Їшаем, який не був пастирем на кшталт Моше тощо; однак у ньому виявилася особлива перевага: він був досконалим і помер лише через пораду змія тощо.

ומהם נמשך ג"כ כח לנשיי [לנשמות ישראל] בעבודה בדרך בחי' מקיף מה שאין כן מהרועים נמשך בכחי' פנימיות ונקי' מזון כני"ל.

Від них також передається сила душам Ізраїлю для [Б-жественного] служіння — як охоплювальне [світло]; від пастирів же вона передається внутрішнім шляхом і, як пояснено вище, називається поживою.

אבל מהנסיכים נמשך רק בכחי' מקיף. וכמו הנסיך שהוא ענין מלוכה שהוא בחי' מקיף ששמו נקי' על האנשים שבמדינתו כו'.

Але від князів вона передається лише як охоплювальне [світло]. Так само князь уособлює царювання, що є рівнем охоплювального [світла], адже його ім'я поширюється на людей його країни тощо,

ואינו השפעה בפנימיות ממש (רק הוא עד"מ כמו אחד מתפעל מתפלת אדם צדיק המתפלל בדו"ר [בדחילו ורחימו] ומס"נ [ומסירות נפש] שע"ז מתפעל גם הוא.

і це не є власне внутрішнім даруванням (а радше подібне, наприклад, до того, як людина зворушується молитвою праведника, який молиться з любов'ю і трепетом (агава ве-йіра) та самопожертвою (месірут нефеш), і завдяки цьому зворушується також вона.

והיא הארה מבחינת המקיף שהרי לא קבל ממנו בפנימית השכלה וחכמה ע"י דבור שהוא השפעה בפנימית כ"א שנתפעל מצדקתו והרי צדקתו ואהוי"ר [ואהבה ויראה] שלו הוא בבחינת ריחוק ממנו בחי' מקיף)

І це — сяйво від рівня охоплювального [світла], адже він не отримав від нього внутрішнім шляхом розуміння й мудрості через мовлення, що було б внутрішнім даруванням; натомість він зворушився його праведністю, а його праведність і агава ве-йіра віддалені від нього — це рівень охоплювального [світла].)

אך נודע שהמקיף הוא מבחי' גבוה יותר מהפנימי כי המקיפים שרשן מסוכ"ע והפנימים מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין].

Однак відомо, що охоплювальне походить із вищого рівня, ніж внутрішнє, адже корінь охоплювальних [світел] — у світлі, що охоплює всі світи (совев коль альмін), а корінь внутрішніх — у світлі, що наповнює всі світи (мемале коль альмін).

וכעד"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדולה שמושה יותר מלימודה. הגם שהלימוד הוא השפעה פנימית והשימוש הוא חיצונית אעפ"כ [אף על פי כן] מקבל עי"ז יותר יראת שמים כו'.

І подібним чином наші Мудреці сказали: «Служіння [мудрецям Тори] більше за вивчення Тори». Хоча навчання є внутрішнім даруванням, а служіння — зовнішнім, усе ж завдяки йому людина набуває більшого трепету перед Небесами тощо.

והוא כענין המשכה בבחי' מקיף (כי מה שיכול להיות נמשך בשכל התלמיד בבחי' פנימיות אינו רק הארה לבד משכל הרב. ולכן לא קאים אינש אדעתא דרביה כו')

І це подібне до низведення в охоплювальному [світлі] (адже те, що може бути внутрішньо передане розумові учня, — лише відблиск розуму вчителя; тому «людина не осягає розуму свого вчителя тощо»).

ולכן נאמר אשור כי יבא כו' והקמונו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם שע"י שמונה נס"א [נסיכי אדם] ידחו הרע בבחי' אי יותר מע"י הרועים

І тому сказано: «Коли прийде Ассирія тощо, ми поставимо проти нього сімох пастухів і вісім князів людських»: завдяки восьми князям людським зло буде відкинуте в одному відношенні більшою мірою, ніж завдяки пастухам.

כי הרועים שהם המשכה בבחי' פנימיות הנה ברבוי השתלשלות המדרגות יוכל לימשך מזה יניקה לחיצונים עד"מ מצפורני ידים לא כאברהם שיצא ממנו כו'.

Адже пастухи, які здійснюють низведення у внутрішньому аспекті, — через численні рівні ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут) — можуть передавати зовнішнім силам живлення, подібно до того, як воно надходить від нігтів; не так, як у Авраама, від якого вийшов тощо.

39 וכן כהשגת התורה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] למשמאילים בה כו'. וכל האומר אין לי אלא תורה כו'. וצ"ל ג"כ המשכה משמונה נס"א [נסיכי אדם] בחי' מקיפים שהמקיף מסמא עיני החיצונים כו'. וזהו ענין תורה וגמ"ח [וגמילות חסדים] שע"י התורה נמשך בחי' מזון.

Так само й щодо осягнення Тори наші мудреці сказали: «Для тих, хто йде ліворуч від неї, тощо», а також: «Хто каже: "У мене є лише Тора", тощо». І тут також необхідно притягнути вниз світло від восьми князів людських — рівень охоплювальних [світел], адже охоплювальне [світло] засліплює очі зовнішніх сил, тощо. У цьому й полягає зв'язок Тори та діянь милосердя: через Тору притягується вниз рівень живлення.

40 וזהו בחי' הרועים. וע"י גמ"ח [גמילות חסדים] נמשך בחי' לבוש ומקיף וזהו בחי' ההמשכה שע"י נס"א [נסיכי אדם] גדולה שמושה כו'.

І це — рівень пастирів. Завдяки ділам милосердя притягується рівень одягу й охоплюючого [світла], і це — рівень притягнення згори вниз через князів людських: «Більше значення має служіння...»

ויובן יותר ענין ההפרש בין הרועים לנס"א [לנסיכי אדם] ע"ד שמצינו ברי' [ברכי] יוחנן בן זכאי

Різницю між пастирями й князями людськими можна краще зрозуміти з того, що ми знаходимо щодо Рабі Йоханана бен Закая:

שהיה שר התורה המלמד תורה לישראל ועכ"ז [ועם כל זה] אמר לרי' [לרבי] חנינא בן דוסא בקש עלי רחמים שתפלתו גדולה יותר הרבה משלו עד שאלמלי הטיח ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] כו'

він був князем Тори, навчав Тори народ Ізраїлю, і все ж сказав Рабі Ханіні бен Досі: «Попроси для мене милосердя», адже молитва Рабі Ханіні була набагато сильнішою за його власну, аж до того, що: «Якби Рабі Йоханан бен Закай притиснув [голову між колінами]...»

ומר"ח [ומרבי חנינא] בן דוסא לא נמצא שהיה מלמד תורה ע"ד ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] ולא נמצא משמו דינים במשנה.

Про Рабі Ханіну бен Досу ми не знаходимо, щоб він навчав Тори так, як Рабі Йоханан бен Заккай, і в Мішні немає законів, наведених від його імені.

41 וזהו ע"ד ההפרש שבין הרועים לנסי"א [לנסיכי אדם] כו' כי ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] היה רועה ומפרנס לישראל כמו מרע"ה [משה רבינו עליו השלום].

І це подібно до відмінності між пастирями та князями людськими тощо: рабі Йоханан бен Заккай був пастирем і тим, хто живив Ізраїль, як Моше, наш учитель, мир йому.

ורחב"ד [ורבי חנינא בן דוסא] לא היה בו בחי' זו אבל היה צדיק תמים בלי שום דופי

А рабі Ханіна бен Доса не мав цієї властивості, але був цілковито праведним, без жодної вади,

עד שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] שלא נברא העוה"ב [העולם הבא] אלא בשכילו והיו מקבלים ממנו נש"י [נשמות ישראל] דרכי העבודה והחסידות ע"ד גדולה שימושה כו' ותפלתו היתה נשמעת יותר מריב"ז [מרבן יוחנן בן זכאי]

аж до того, що наші мудреці сказали: Майбутній світ був створений лише заради нього; душі Ізраїлю переймали від нього шляхи служіння Б-гу та благочестя — за висловом: «Більше значення має служіння, ніж навчання, тощо»; і його молитва була почута більшою мірою, ніж [молитва] рабі Йоханана бен Заккая.

וכן נאמר והקימונו עליו שבעה רועים ושמונה נסי"א [נסיכי אדם] שבחי' נסי"א [נסיכי אדם] מועיל יותר נגד בחי' אשור כי יבא כו'

І так сказано: «Ми поставимо проти нього сімох пастирів і вісьмох князів людських», адже рівень князів людських дієвіший проти рівня «Ассирії, коли вона прийде, тощо»,

לפי שממשיכים מבחי' סוכ"ע וכמו תפלת ר"ח [רבי חנינא] ב"ד [בן דוסא] להפוך הטבע כו' שהוא ע"י המשכה מבחי' סוכ"ע שלמעלה מסדר והדרגת ההשתלשלות כו':

бо вони низводять світло з рівня світла, що охоплює всі світи (совев коль альмін); так само, як молитва рабі Ханіни бен Доси, здатна перевернути природу тощо, — це відбувається завдяки низведенню світла з рівня світла, що охоплює всі світи, яке перебуває понад порядком і градацією ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), тощо.

42 וזהו ענין נרות דחנוכה. שטמאו כל השמנים שבהיכל מצד תגבורת חכמה דקליפה. לכן רצו להשכיחם תורתך כו'.

І ось у чому полягає зміст ханукальних світильників. Адже вони [греки] осквернили усі олії у Святилиці силою мудрості оболонки (кліпи); тому «вони прагнули змусити їх забути Твою Тору тощо».

וע"כ הוצרך להמשיך מבחי' שלמעלה מהחכמה דקדושה והוא מבחי' מקיפים עליונים. וזהו פך של שמן שהיה חתום בחותמו של כה"ג [כהן גדול] שהוא בחי' ורב חסד כו'

Тому необхідно було притягнути згори те, що перебуває вище за святу мудрість (Хохму), — рівень вищих охоплювальних [світел]. І ось це глечик з олією, запечатаний печаткою перво-священника, що відповідає рівню «і великий у милості» тощо.

(ולפי שהוא מבחי' מקיף נמשך ונשפל גם למטה להדליק גם עתה בדורותינו שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים משא"כ בבמה"ק [בבית המקדש] היה ז' נרות מבחי' ז' רועים אלא שהיה הגילוי ממש בבחי' פנימית כמאמר עדות היא לבאי עולם כו'.

(Оскільки це належить до рівня охоплювального [світла], воно притягується й низводиться також униз, щоб його запалювали навіть тепер, у наших поколіннях, коли Святого Храму вже немає; тоді як у Святому Храмі було сім світильників, що походили від рівня семи пастирів, але розкриття було безпосереднім, у внутрішньому вимірі, як сказано: «Це свідчення для всіх, хто приходить у світ тощо».

ועמ"ש לקמן ע"פ כי אתה נרי הוי"ה והוי"ה יגיה חשכי. שם הוי"ה הראשון הוא בבחי' השתלשלות וממנו נמשך בחי' אתה נרי. והיינו הנרות דמקדש כו'.

Див. також нижче, у тлумаченні слів: «Бо Ти — мій світильник, Гавая, і Гавая освітлює мою темряву». Перше Ім'я Б-га (Гавая) належить до рівня ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), і від нього походить рівень «Ти — мій світильник»; це світильники Святилиці тощо.

ושם הוי"ה השני הוא מבחי' סוכ"ע שלמעלה מהשתלשלות ומזה נמשך בחי' יגיה חשכי והן הן נרות דחנוכה.

Друге Ім'я Гавая походить від світла, що охоплює всі світи (совев коль альмін), яке перебуває вище за ланцюг послідовного розгортання світів згори вниз; від нього походить рівень «освітлює мою темряву», і це саме ханукальні світильники.

ועד"ז הוא ענין ההפרש בין בחי' שבעה רועים לבחי' שמונה נס"א [נסיכי אדם] כי על ידי שבעה רועים נמשך המשכת המזון לכניי [לכנסת ישראל] בחי' ותורתך בתוך מעי שהוא מה שיכול להיות נמשך בפנימית זהו מבחי' שם הוי"ה הנמשך בעולמות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה].

Так само відрізняються рівень семи пастирів і рівень восьми князів людських: через сімох пастирів Громаді Ізраїлю передається пожива — рівень «і Твоя Тора — всередині мого нутра», тобто те, що може передаватися у внутрішньому вимірі. Це походить від рівня Імені Гавая, яке передається у світі еманції (Ацилут), творення (Брія), формування (Єцира) та дії (Асія).

אבל ע"י נס"א [נסיכי אדם] נמשכים בחי' מקיפים והוא מבחי' שם הוי"ה שלמעלה מגדר ההתלבשות בהעולמות אלא שמאיר בבחי' מקיף וכענין תפלת רחב"ד [רבי חנינא בן דוסא] להפוך הטבע כו' כנ"ל

А через князів людських притягуються охоплювальні [світла]; вони походять від рівня Імені Гавая, що перебуває поза межами можливості вдягатися у світі, але світить як охоплювальне [світло], подібно до молитви рабі Ханіні бен Доси, щоб змінити природу тощо, як пояснено вище.

והוא הנמשך ע"י מעשה המצות שהן המשכות בחי' מקיפים כי המצות הן נק' מצות המלך. ועיין בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית בענין מזון לבוש כו'.

І це притягується через виконання міцвот (заповідей), які є притяганням охоплювальних [світел], адже міцвот називаються «наказами Царя». Див. також маамар, що починається словами «Псалом, пісня на освячення Дому», про поживу, одяг тощо.

ולכן בחי' משיח הוא ג"כ מנס"א [מנסיכי אדם] כי במשיח נאמר והריחו. מורח ודאין. וריח הוא בחי' מקיף ריחא דלבושיכו משא"כ הרועים הוא בחי' מזון כו'. ולקמן יבואר דבמשיח יש ב' הבחי':

І тому рівень Машіаха також походить від князів людських, адже про Машіаха сказано: «вагаріחו» («і відчує запах»), [тобто] «він відчуває запах і судить»; а запах належить до аспекту охоплювального [світла] — «запах їхнього одягу», тоді як пастирі належать до аспекту їжі тощо. Нижче буде пояснено, що в Машіаха є обидва рівні.)

43 ובוה יובן הגמ' [הגמרא] בש"א [בית שמאי אומרים] יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך. וטעמא דב"ש [דבית שמאי] דיליף מפרי החג שיום ראשון מקריב י"ג מכאן ואילך פוחת והולך כו'.

І завдяки цьому стане зрозумілим сказане в Гемарі: Бейт-Шамай кажуть, що в перший день запалюють вісім свічок, а відтоді їхню кількість зменшують. Причина думки Бейт-Шамай у тому, що вони виводять це з биків святкового жертвоприношення: у перший день приносять у жертву тринадцять, а відтоді їхню кількість зменшують, тощо.

ובה"א [ובית הלל אומרים] **יום ראשון מדליק אי מכאן ואילך מוסיף והולך כו'. כי הנה ענין פרי החג הוא ג"כ המשכת מקיפים עליונים כי סכות הוא התגלות המקיפים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו.**

А Бейт-Гілель кажуть, що в перший день запалюють одну свічку, а відтоді їхню кількість збільшують, тощо. Адже й бики святкового жертвоприношення є притягненням згори вниз вищих охоплювальних [світел], бо Сукот — це розкриття охоплювальних [світел], як сказано: «Бо Його милість взяла гору над нами».

44 וע"י המשכה זו מתבררים ג"כ הע' [השבעים] שרים ונהפכים ליכטל באור זה. וזהו הללו את ה' כל גוים כו' כי גבר עלינו חסדו.

Завдяки цьому низведенню світла сімдесят князів також очищуються й перетворюються, щоб досягти самоусунення (бітуль) у цьому світлі. І ось [що означають слова]: «Хваліть Га-ваю, всі народи, ... бо Його милість до нас взяла гору».

ולכן מתחיל ב"ג פרים כנגד י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהם מקיפים כנודע. ואח"כ הולכין ומתמעטין כי כיון שכבר נבררו כמה בחי' ע"י המשכה שביום ראשון ע"כ א"צ [אין צריך / אינו צריך] עוד להארה גדולה כ"כ [כל כך] כיום ראשון כו'.

Тому починають із тринадцяти бичків, що відповідають тринадцяти атрибутам милосердя, які, як відомо, є охоплювальними [світлами]. А потім їхня кількість поступово зменшується, адже, оскільки завдяки низведенню першого дня вже було очищено кілька рівнів, більше немає потреби в такому великому осяянні, як у перший день, тощо.

45 והנה בחנוכה ממשיכים ג"כ בחי' מקיפים הנ"ל שע"י יהיו נדחים הקליפות.

Тепер і на Хануку низводять згадані охоплювальні [світла], щоб завдяки їм були відкинуті кліпот (сили приховування).

אך בחנוכה הוא בבחי' מלחמה. וכמ"ש סבוני כו' בשם ה' כי אמילם כו' והיינו ג"כ ע"י המקיפים דוקא. וזהו טוב לחסות בהוי"ה מבטוח כו' כמ"ש במ"א.

Однак на Хануку це має характер війни, як сказано: «Вони оточили мене...; в Імені Б-га (Га-вая) я їх знищу...»; і це також відбувається саме завдяки охоплювальним [світлам]. І це [є змістом слів:] «Краще шукати притулку в Імені Гавая, ніж покладатися...», як пояснено в іншому місці.

46 ובסכות להיותו מדאורייתא אינו ע"י מלחמה אלא שנעשו נכנעים ממילא ע"י גילוי זה כו'. וכיון ששני הענינים הוא המשכת בחי' מקיפים ע"כ למדים ב"ש [בית שמאי] לנרות דחנוכה מפרי החג שמתחלה צ"ל גילוי גדול יותר.

А в Сукот, оскільки це свято встановлене Торою, це відбувається не через війну, а вони самі собою підкоряються внаслідок цього розкриття тощо. І оскільки обидва явища полягають у притягненні вниз охоплювальних [світел], Бейт Шамай тому виводять порядок запалювання ханукальних світильників із биків святкових жертвоприношень: спочатку має бути більше розкриття,

47 ואח"כ יהיה מתמעט והולך מטעם הנ"ל בפרי החג.

а згодом їхня кількість поступово зменшується з причини, поясненої вище щодо бичків свята.

וב"ה [ובית הלל] סברי מעלין בקודש כו'. פ"י דלא דמי ללמוד זה מפרי החג. כי חג הסכות הוא דאורייתא. ואורייתא מח"ע [מחכמה עילאה] נפקת מלמעלה למטה. ואם כן בא ונמשך הגילוי מצד עצמו מלמעלה למטה.

А Бейт Гилель вважають: «у святості підносяться тощо». Тобто ці два випадки не подібні, тож висновок не можна зробити з бичків свята: адже свято Сукот встановлене Торою, а Тора походить від Вищої мудрості (Хохма), згори вниз. Отже, розкриття виникає і притягується само собою згори вниз.

48 ולכן גם ההארה היותר גבוה יוכל לבא ולימשך בתחלה כי מי מעכב ומי מונע לה' ית"ש [יתברך שמו]. והיד ה' תקצר.

Тому навіть найвище осяяння може прийти й бути притягнутим згори вниз уже на самому початку: адже хто може стримати й хто може перешкодити Б-гові, хай буде благословенне Його Ім'я? «Невже рука Гаваї закоротка?»

משא"כ בחנוכה שהוא מדרכנן שהם המשיכו להיות גילוי זה וא"כ כיון שממשיכים זה מלמטה א"א להגיע ולהמשיך הגילוי הגדול בתחלה כ"א מעט מעט.

Інакше з Ханукою, яка встановлена мудрецами: саме вони притягнули це одкровення знизу. Отже, оскільки його притягують знизу, неможливо досягти й притягнути це велике одкровення відразу, на початку, — лише поступово, потроху.

שמתחלה ממשיכים נר א'. ואח"כ מעלין בקודש כו' והולך ומוסיף אור כו'.

Спочатку притягують один світильник, а потім «підносяться у святості тощо», і світла стає дедалі більше тощо.

(ודוגמא לדבר מפסח וספה"ע [וספירת העומר] כי בפסח היה הגילוי באתעדל"ע [באתערותא דלעילא] מצד עצמו שנגלה עליהם ממ"ה [מלך מלכי המלכים] כו'. ואח"כ צ"ל וספרתם לכם להפוך המדות ע"י שממשיכים היום יום א' לעומר לנה"ב [לנפש הבהמית] כו'.

(Прикладом цього є Песах і підрахунок Омера: у Песах одкровення було пробудженням згори (ітарута делейла), що відбулося саме собою: «Цар царів відкрив Себе їм тощо». А згодом має бути «I відлічіть собі», щоб перетворити емоційні атрибути (мідот), притягуючи «сьогодні один день Омера» до тваринної душі (нефеш габагаміт) тощо.

ולמחר היום שני ימים. ואין אומרים יום שני אלא שני ימים. כלומר היום נמשך בחי' עליונה יותר הכוללת שני ימים ואח"כ מוסיף והולך אור כו'. נמצא בספירת העומר שהיא אתערותא דלעילא ע"י אתערותא דלתתא הוא ממשיך מעט מעט והולך ואור כו' ב' ימים ג' ימים כו'.

А назавтра — «сьогодні два дні»; не кажуть «другий день», а кажуть «два дні». Тобто сьогодні притягується вищий рівень (бхіна), що охоплює два дні, а згодом світла стає дедалі більше тощо. Отже, у підрахунку Омера — пробудженні згори, яке здійснюється через пробудження знизу, — світло притягують потроху, і воно дедалі яскравіше сяє тощо: два дні, три дні тощо.

וזהו כמו בחנוכה תחלה נר א' ואח"כ מוסיף והולך כו'. אבל בפסח שהיה הגילוי מעצמו הרי כללות האור הנמשך אח"כ בכל ימי העומר היה גילוי זה כולו בעצמו בתחלה כו' מטעם הנ"ל.

Так само і з Ханукою: спочатку один світильник, а потім світла стає дедалі більше тощо. Але в Песах, коли одкровення відбулося саме собою, усе світло, яке згодом притягується впродовж усіх днів Омера, — усе це одкровення було явлене сповна вже на початку тощо, з наведеної вище причини.

וגם מזה יובן מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] בספה"ע [בספירת העומר] ממשיכים מקיפים דאימא אבל הפנימיים אין בנו כח להמשיך רק בזמן בהמ"ק [בית המקדש].

I звідси також можна зрозуміти написане в Прі Ец Хаїм про підрахунок Омера: ми притягуємо охоплювальні [світла] Імми, але внутрішні світла не маємо сили притягнути — лише за часів існування Храму.

והוא כמ"ש בענין שבעה רועים דהם בחי' פנימיים וזה היה במנורה שכבהמ"ק [שבכית המקדש] ז' קנים.
משא"כ עכשיו ממשיכים מבחי' המקיפים שהם ח' נס"א [נסיכי אדם]:

Це відповідає поясненню щодо семи пастирів: вони є рівнем внутрішніх [світел], і саме це було в Менорі у Святому Храмі — сім гілок. Натомість тепер ми притягуємо світла рівня охоплення — це вісім князів людських.)

ובכל הנ"ל יובן ענין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שקדמה לעול מצות היינו שהוא בחי' בכל מאדך
בירור נה"ב [נפש הבהמית] נר ה' נשמת אדם.

З усього сказаного зрозуміло, що прийняття ярма Небесного Царства (кабалат оль), яке передує ярму міцвот, — це рівень «усією своєю силою», очищення тваринної душі (нефеш габагаміт): «Світильник Гаваї — душа людини».

ואע"פ [ואף על פי] שזהו בחי' אספקלריא שא"מ [שאינה מאירה] הוא קודם לעול מצות עם היות נר מצוה בחי' אספקלריא המאירה. אך משום שע"ז יש גילוי בחי' עליונה יותר כנ"ל.

І хоча це рівень дзеркала, що не світить, він передує ярму міцвот, попри те, що «міцва — це світильник» — рівень дзеркала, що світить. Але [він передує] тому, що завдяки цьому розкривається вищий рівень, як пояснено вище.

ועוד שהוא כמו הפתילה ושמן שאין דרך להיות נתלה האור בשמן שהוא נר מצוה. כ"א ע"י שנאחז תחלה בפתילה היא בחי' נר הוי"ה נשמת אדם כנ"ל. (ועמ"ש ע"פ ראיתי והנה מנורת זהב כו')

Крім того, це подібне до гнота й олії: світло не може триматися на олії, яка є «міцва — це світильник», інакше як спершу зачепившись за гніт, що є рівнем «світильник Гаваї — душа людини», як пояснено вище. (Див. також те, що написано з приводу слів «Я побачив — і ось золотий світильник тощо».)

ולכן ג"כ ספה"ע [ספירת העומר] שהוא זיכוך נה"ב [נפש הבהמית] אספקלריא שא"מ [שאינה מאירה] קדמה למ"ת [למתן תורה] דשבועות שהוא נר מצוה.

Тому також відлік Омера, який очищує нефеш габагаміт і є дзеркалом, що не світить, передує даруванню Тори на Шавуот, яке є «міцва — це світильник».

וזהו וספרתם לכם ממחרת השבת. כי השבת הוא בחי' נר מצוה. אבל בחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם נקי' ממחרת השבת כלומר למעלה מבחי' השבת.

И це — «И відлічуйте собі від дня, що настає після Шабату». Адже Шабат — це рівень «міцва — це світильник»; а рівень «Моя святість вища за вашу святість» називається «днем, що настає після Шабату», тобто він вищий за рівень Шабату.

וזהו ענין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] דבור אנכי ולא יהיה לך שלפני מצות שבת.

И це — прийняття ярма Небесного Царства: слова «Я є» і «Не матимеш [інших богів]», що передують міцві Шабату.

והוא ענין וספרתם לכם ספירת העומר זיכור הנפש כנודע ותקון המדות לאהפכא חשוכא לנהורא:

И це — «И відлічуйте собі»: відлік Омера, очищення душі, як відомо, та виправлення емоційних атрибутів (мідот), щоб перетворити темряву на світло.

49 ולהבין ביאור הדברים הנ"ל בענין שמונה נסיכי אדם. דודאי הרועים הם יותר נעלים מהם במה שהם

משפיעים מבחי' פנימיות. משא"כ בנס"א [בנסיכי אדם].

А щоб зрозуміти пояснення сказаного вище щодо восьми князів людських: безперечно, пастирі вищі за них тим, що вони передають вплив із рівня (бхіна) внутрішнього виміру (пніміют), чого не можна сказати про князів людських.

והיינו לפי שהרועים נשמתם מבחי' פנימיות. והנסיכים מבחי' חיצוניות (ולכן משה הוא מהרועים.

ואליהו מהנסיכים. ונודע דמשה הוא מבחי' פנימיות ואליהו מבחי' חיצוניות)

Це тому, що душі пастирів походять із пніміют, а душі князів — із зовнішнього виміру (хіцоніют) (тому Моше належить до пастирів, а Еліягу — до князів; і відомо, що Моше походить із пніміют, а Еліягу — з хіцоніют).

אמנם בזאת יתרון מעלת נס"א [נסיכי אדם] שנשמתם הם מבחי' עולם העליון יותר מנשמות הרועים אלא

שהם מבחי' חיצוניות של העליון. והרועים הם מבחי' פנימית של התחתון.

Однак саме в цьому полягає перевага князів людських: їхні душі походять із рівня вищого світу, ніж душі пастирів, але вони належать до хіцоніют вищого, тоді як пастирі — до пніміют нижчого.

והוא כמו עד"מ שהעלים של מיני פירות החשובים ויקרים מאד יש בהם יתרון מעלה משאר פירות.

Це подібно до того, як листя дерев із дуже цінними й дорогими плодами має перевагу над іншими плодами.

אע"פ [אף על פי] שהעלים הם חיצוניות. ואין בהם טעם אפי' [אפילו] כבמיני פירות הפשוטים מ"מ הם ממין וסוג אחר החשוב הרבה יותר ממין פירות הגרועים.

Хоча листя є зовнішнім і не має смаку, навіть такого, як у простих сортів плодів, воно, тим не менш, належить до іншого виду й категорії, значно ціннішої за вид гірших плодів.

ונגד זה יש מעלה בפירות על העלין כמה שמ"מ הם מין פרי ויש בהם טעם משא"כ בעלין כו'.

З іншого боку, плоди мають перевагу над листям, адже вони все ж таки належать до виду плодів і мають смак, чого не можна сказати про листя тощо.

50 והנה עד"ז יש כי מיני נשמות שיש נשמות יראים ושלמים כמו עולה תמימה. ואעפ"כ [ואף על פי כן] אינם יכולים ללמד לזולתם תורת ה'. ויש נשמות בעלי תורה ואינם שלימים בתכלית כ"כ [כל כך] בלי שום דופי כמו נשמות הנ"ל.

Тепер, відповідно до цього, є два види душ. Є душі богобоязливих і цілісних, подібні до «досконалої жертви всепалення», і, попри це, вони не можуть навчати інших Тори Б-га; а є душі знавців Тори, які не є настільки цілковито досконалими й бездоганними, як згадані вище душі.

51 והיינו שהיראים ותמימים נלקח נשמתם מעלמא דאתכסיא וע"כ אינם פרנסי הדור לפי שהם מעלמא דאתכסיא בבחי' הסתר והעלם והוא המשומר ממגע וכי' ומ"מ אינם בעלי תורה כ"כ [כל כך] להיותם רק בבחי' חיצוניות עליון.

Отже, душі Б-гобоязливих і досконалих походять із прихованого світу, і тому вони не є тими, хто підтримує покоління, адже вони належать до прихованого світу, до рівня прихованості й укритості; це «те, що оберігається від дотику» тощо. І все ж вони не настільки великі знавці Тори, оскільки є лише зовнішнім виміром (хіцоніют) вищого [рівня].

52 ובעלי תורה הם מבחי' פנימית רק שהם מבחי' פנימית תחתון עלמא דאתגליא לכן הם בהתגלות ללמד כו'.

А знавці Тори належать до рівня внутрішнього виміру (пніміют), але саме до внутрішнього виміру нижнього, розкритого світу; тому вони перебувають у розкритому стані, щоб навчати тощо.

ועד"ז הוא ענין שמונה נסיכי אדם ששרשם משמונה תקונים הראשונים שבי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א שהם בחי' מקיפים.

Так само йдеться про вісім князів людських, корінь яких — у перших восьми з тринадцяти тіккунім бороди Аріх Анпіна, що належать до рівня охоплюючих світел (макіфім).

כי תקון לאלפים הוא בחי' או"פ [אור פנימי] כי לאלפים היינו אאלפך חכמה אאלפך בינה שאו"א [שאבא ואימא] יונקים מבי' מזלות דא"א ויניקה זו היא בחי' או"פ [אור פנימי]

Адже тіккун «для тисяч» (ла-алафім) належить до рівня внутрішнього світла, бо «ла-алафім» — це [як у вислові] «Я навчу тебе мудрості (Хохма), навчу тебе розуміння (Біна)»; адже Хохма і Біна (Абба та Імма) черпають живлення з двох мазалот Аріх Анпіна, і це живлення є рівнем внутрішнього світла,

והוא כמו בחי' רועים ישראל מפרנסים כו' אכלו ריעים או"א [אבא ואימא] כו' וזהו נוצר חסד לאלפים.

і це подібне до рівня пастирів: «Ізраїль живить...», «Їжте, друзі», — Абба та Імма тощо. І це означає: «Він береже милість (Хесед) для тисяч (ла-алафім)».

53 ולכן האל"ף תמונתו יו"ד למעלה ויו"ד למטה וי"ו באמצע. כי ההמשכה בפנימית צ"ל ע"י צמצום כו'.

Тому форма літери Алеф — це Юд угорі, Юд унизу та Вав посередині, адже низведення всередину має відбуватися через скорочення (цимцум) тощо.

אבל חי' מזלות הראשונים שקודם בחי' לאלפים הם בחי' מקיפים ומשם שרש חי' נס"א [נסיכי אדם] והרי הם למעלה ממקור בחי' הרועים ששרשם מבחי' חו"ב [חכמה ובינה] שהם בחי' לאלפים הנ"ל.

Але перші вісім мазалот (духовних каналів), що передують рівню «до тисяч», належать до рівня охоплювальних [світел], і звідти походить корінь восьми князів людських; отже, вони вищі за джерело рівня пастирів, корінь яких походить від рівня мудрості (Хохма) і розуміння (Біна), що є згаданим вище рівнем «до тисяч».

אך מ"מ הרועים הם מבחי' פנימית והנסי"א [והנסיכא אדם] מבחי' חיצונית רק שהם חיצוניות עליון כו'.

Однак пастирі належать до внутрішнього виміру (пніміют), а князі людські — до зовнішнього виміру (хіцоніют), але це зовнішній вимір вищого рівня тощо.

54 ובחנוכה שטמאו כל השמנים שבהיכל שהוא בחי' הפגם המגיע בחו"ב [בחכמה ובינה] ע"כ הוצרכו לתקן ע"י מקיפים דוקא שלמעלה משרש החכמה.

А на Хануку, коли осквернили всі олії у Святилищі, це було рівнем (бхіною) вади, що сягає Хохми та Біни, тому їй довелося виправляти саме за допомогою охоплювальних [світел], які перебувають вище від кореня Хохми.

ובסכות ממשיכים ג"כ י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] וזהו ענין י"ג פרים כו'. רק שבסכות נכנעים ע"י ממילא הע' [השבעים] שרים כו' משא"כ בחנוכה כו' וכנ"ל.

А на Сукот також низводяться тринадцять тікунін (виправлень) бороди, і в цьому полягає значення тринадцяти биків тощо. Однак на Сукот завдяки цьому сімдесят князів підкоряються самі собою тощо, на відміну від Хануки тощо, як пояснено вище.

55 וע"ז נחלקו ב"ש [בית שמאי] וב"ה [ובית הלל] בענין הדלקת נ"ח וכמשי"ל [וכמה שכתוב לעיל]. עוד יש פי' בענין ז' רועים וחי' נסי"א [נסיכא אדם] כי בז"ת [בז' תחתונות] הי' [היה] שכירה ובינה רקיעא תמינאה נקי' עלמא דחירו יין המשומר.

І саме щодо цього Бейт Шамай і Бейт Гілель сперечаються про запалювання ханукального світильника, як пояснювалося вище. Є також інше пояснення щодо семи пастирів і восьми князів людських: адже в семи нижніх [сферах духовного прояву (сфірот)] відбулося розбиття, а Біна, восьмий небозвід, називається світом свободи — «вином, збереженням [у своїх гронах]».

והנה ז' רועים נמשכים מז"ת [מז' תחתונות] ושמונה נסי"א [נסיכא אדם] מבחי' רקיעא תמינאה לכן הם מועילים יותר לדחות בחי' אשור. ועמ"ש ע"פ למנצח על השמינית כו':

Сім пастирів походять із семи нижніх сфірот, а вісім князів людських — із рівня восьмого небозводу; тому вони дієвіше відганяють рівень Ассирії. Див. також те, що написано щодо слів «Керівникові хору, на шемініт тощо».

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/mikeitz/4/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок